

Régészeti feltárások a 61-es út Kaposvárt északról elkerülő szakaszán

KÖLTŐ LÁSZLÓ

A 61-es út Kaposvárt elkerülő szakaszának megépítése régi vágya a megyeszékhely lakosainak.

A Deseda patakhoz és a Kaposhoz közel fekvő nyomvonal alapján már a kezdetkor sejteni lehetett, hogy az emberi megtelepedésre alkalmas víz közeli területeken jelentős régészeti lelőhelyek fognak az építés során előkerülni.

Az útnak a várost északról elkerülő szakasza első ütemben a Kaposvárról Szántód ill. Fonyód felé vezető utakat fogja összekötni. A 117-125. km szelvény közötti hét km-en a Régészeti Adattár adatai és 1998-ban elvégzett terepbejárásaink alapján 11 lelőhelyet azonosítottunk. Ezek régészeti módszerekkel megkutatandó területe az előzetes becslések szerint is több mint 50000 m² volt. A feltárások anyagi fedezetét az 1997. évi CXL. törvény rendelkezései alapján az Útgazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság nevében eljáró építető, a Somogy Megyei Állami Közútkezelő KHT, a beruházás összegéből biztosította.

Az építkezés első lépésben a szántódi és a lellei út közti szakaszon (I/A ütem) kezdődött, ezért a régészeti ásatásokat is ezen a szakaszon kezdtük el.

A munka az építkezések előtt a 117+250 ill. a 122+120 km szelvények között 1999. május 17-től december közepéig tartott (1, 2, 3, 4, 12, 13, 14. lelőhelyek), majd 2000. februárjában és márciusában már az építés közben folytatódott (7. lelőhely, a 4. lh. befejező szakasza, és a 26. sz. lelőhely). A 9 lelőhelyen összesen több mint 71000 m² felületen mintegy 2500 objektumot tártunk fel (1. térkép). A kutatott lelőhelyek közül

nyolc volt korábban ismert, egy került elő az építési munka közben.

Az ásatásokon 12 korszak, illetve régészeti kultúra településmaradványai, műhelyei, temetkezései, leletei jutottak felszínre. Az előkerült leletanyag előzetes feldolgozását a feltárás ütemével szinkronban Kaposvár városától bérelt Ady Endre utcai ingatlanban kialakított restaurátor – raktárbázison végeztük, ahol több mint 110 000 db tárgy tisztítása, előzetes konzerválása, egyedi azonosító számmal való ellátása történt meg.

A nagy felületű ásatások a Kaposvár környéki egykori települések szerkezetéről sok új adatot nyújtanak, még akkor is, ha a munka mentőásatás jellegéből fakadóan azoknak sok esetben csak konkrétan a nyomvonalba eső, kisebb-nagyobb részletének feltárására volt lehetőségünk.

A feltárást két csoporttal, átlagosan 20-25 fő munkással végeztük.

Ásatásvezetők: Bárdos Edith és Somogyi Krisztina, társasatók: Aradi Csilla, Gallina Zsolt és Füle Piroska voltak. Munkatársaként: Horváth Tünde, Kolozsi Barbara, Voicsek Vanda régészek, Szabó Sándor geológus-geodéta, Ambrus Edit, Mészáros Szilvia rajzoló, Marton Klára, Vámosi Lajosné, Horváth Péter és Wilhelm Emilia restaurátorok, valamint régészhallgatók, technikusok vettek részt a feltárásban.

A munka régészeti referenseként ezúton is köszönöm mindannyiuk megfeszített ütemű, áldozatos munkáját.

Archaeological excavations on the Northern encircling section of Road 61 around Kaposvár

LÁSZLÓ KÖLTŐ

We identified 11 sites on the section between 117-125 km. of Road 61 encircling Kaposvár according to the information of the Archaeological Data Collection of the Somogy County Museums Directorate and the field work accomplished in 1998. Already at the beginning it was suspected that the route passing near the Deseda Stream and the Kapos River, crossing an area which is suitable for human settlement due to the close water supply, would touch significant archaeological sites. This territory according to previous estimations was more than 50 000 m².

The investor according to the disposals of the Law Number CXL of 1997 supplied the financial cover. The

excavations took place between the sections 117+250 and 122+120 km. preliminary to the construction, between 17 May and mid December of 1999, and continued in February and March of 2000, already parallel with the construction, with two groups. We excavated nearly 2500 objects on a surface of more than 71 000 m² on site number 9 (Map 1). Among the excavated sites eight were already known, whereas one was found during the construction.

The settlement traces, workshops and burials of 12 periods and archaeological cultures, and more than 110000 finds surfaced during the excavations.

1. ábra: Feltárt lelőhelyek az elkerülő út nyomvonalán